

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ

Ціна 50-рф.

Ukrainian news.

Число I.

19 листопада 1945 р.

Рік I.

1947-1945

22-Л

Перед Світлом Вічносяйною пам'ятю 359 Героїв-мучеників та всіх, у листопадовому поході поляглих-великих Синів і Лицарів України, що куненно, гордо і жертвенно життя своє за волю і державність Вітчизни віддали, у найглибшій пошані український народ свої закурені голови схиляє.

Сніть мирно, найдорожчі брати! насливо сніть про волю, за яку ви кров свою св'ятую проливали. Прийде час, і справдиться ваше мрія: ми з со найпалкіші ваші прагнення і чини у своїх серцях, як пророчі Заповіти заховали.

Прийде бо час, і по ваших кровавих слідах на святую вашу могилу прийдемо, щоб на ній Духом Вашим Лицарським свої мечі посвятити.

Е П І Т А Ф І Я

на могилу 359 мучеників за волю України.

Україна нам звеліла, і пішли,
І впали тут ми, вірні заповіту
Батьків своїх... О, хто б ви не були,
Підіть, скажіть про нашу долю світу.
Хай знає брат, хай знає чужинець,
Хай знає друг, і ворог хай почує,
Що наш зимний і страдницький кінець
Змагань святих за волю не згамує.
Бо ми живем. Могутні і міцні
В серцях і пам'яті коханого народу,
Ми встанем знов в преідешні славні дні,
І знов гукнем: за правду і свободу.
І вдарить меч, знов набля задзвенить,
І встане край потоптаний і мийний
Ідіть же світ широкий сповістіть,
Що чуєте із нашої могили.
Хай знає брат, що тягне ще ярмо,
Хай знає друг, і ворог хай почує
Що тут хоча ми тілом лежимо,
Та дух живий нам волю все чатує.

М. О в е р к о в и ч.

ШЛЯХОМ ЖИТТЯ.

Життя-це безконечна боротьба людини за своє існування, за покращення і удосконалення надсань предків, і найголовніше-боротьба за розвиток нації і зміцнення державности.

Український народ вже сотні років веде хорстоку боротьбу за право на життя у власній своїй державі. Він ніколи не зазіхав на чужі землі, багатства, а діяв і діє на засадах святої справедливости, що кожна нація має право бути повним господарем на своїй землі.

Багатства України все життя приваблюють окупантів: татари, турки, поляки, німці, а зокрема найбільше соків вижато з українського народу московськими царями. І скільки вони не намагались зробити Україну околицею Московщини, а українців москалями, все ж Україна лишилася вірна собі. Боротьба за волю, за право людини, за розвиток нації і державність зростала і йшла шляхом життя; свідомою боротьба, що дійшла кульмінаційної точки в роках 1917-1921.

Розпочата боротьба увесь час триває, і чим далі набирає більшого розмаху і прогресу, якого ніхто не в силі зупинити. Не в силі зупинити тому, що правда перемагає, тому, що свідомість і культура українського народу виросла до європейського рівня, тому що український народ був, є, і буде незрівняно культурнішим за народи, що прагнуть поневолити Україну.

І коли в таких важких, страдальницьких умовах швидко розвивається й підноситься українська культура, наука, література й мистецтво то яким темпом вона розвиватиметься в незалежній країні! І ми твердимо, що незалежна Україна буде одна з найкультурніших країн в Європі.

Сьогодні ми не можемо заявити, як довго триватиме той час, що велика частина українського народу, в силу своїх обставин, житиме на чужині. Але ми віримо, що в світі буде наведено лад демократичною рукою; лад миру і спокою на основі рівних прав усіх націй.

Сотні тисяч передового українського народу свідомо, тимчасово лишили рідну землю і пішли на еміграцію. Більшість з них ішли з порозніми руками, без судь яких цінностей. Але принесли вони з собою націнівий скарб-українську кров, силу і віру в майбутнє. Ця еміграція дала найбільший вклад в майбутнє України.

Еміграція що складається з усієї Соборної України своєю великою кількістю продемонструвала усьому світові, що така держава як Україна є, що є український народ, який своєю культурою, доброзичливістю, шляхетністю не поступається націям найпередовіших країн світу. І немає в ає жодної нації в світі, щоб не знала про Україну, про українців, про їх прагнення-боротьбу. Навіть неписьменний африканець, австралієць, мороканець розуміють що українець це не руський.

Сучасна еміграція довела, що українці справді не є ті шверарбайтери, як це твердили гітлерівці. Навпаки, ми маємо безліч фактів, що те, що чужинці захоплюється культурним ростом України. Коли, приміром, в міському театрі Інзбруку було дано український концерт, то австрійська газета не тільки вмістила похвальну рецензію, а й вимагала, щоб професор-композитор Андрій Керольвіч дав для чужинців концерт. І цей, недавній шверарбайтер дає підряд два концерти, квитки на які буквально розкоплено за одну годину. З яким успіхом пройшли ці концерти, вже говорить те, що чужинці підносили виконавцеві квітки, що майже після кожного виступу викликали "біс". І англійці, і американці, і французи, і австрійці ствердили, що такі концерти вони рідко слухали в Європі і таких концертів досі м. Інзбрук не знало.

А хіба той факт, що український церковний хор в Інсбруку систематично запрошують австрійські священники в свої церкви, не є ствердження про культуру нашого народу? Не зважаючи на те, що в церкві є свій хор, що український хор співає на рідній мові, але в той день коли він співає, церква невміщує віруючих.

Наша свідомість, наполегливість і прагнення до піднесення культури відчувається на кожному кроці: і початкові школи і гімназії, народні університети, різні курси; реферати, тощо, - все це властиве українському народові де б він не був, і в яких умовах він не жив.

На жаль, на цьому світлому тілі є і темні плями. Хоч не велика частина, але досі що є серед нас і такі, яких ніщо не цікавить: карти пияцтво, брутальна лайка і спекуляція паскарство - це їх основна мета. Ця язва на здоровому тілі не властива українському народові, вона принесена між нас чужою, або змішаною кров'ю. Цим людям не дорога батьківщина, нація. Вони за власний шлунок віддадуть усе. Кажучи словами Шевченка, така людина: "як кішечка підкрадеться, та й закрутить пазурі в печінку..."

З паскарями, що здирають шкіру з брата, дезорганізують і компрометують наше життя на очах чужинців, ми будемо вести рішучу боротьбу, як з "чумом" - що роз'їдає здоровий організм.

Ми живемо на чужині і йдемо шляхом життя; нами опікуються демократичні держави, як батько над дітьми. Наше завдання єдине: прикласти всі сили для того, щоб піднести свій культурний і технічний рівень, щоб повернутись на батьківщину повноцінними працівниками в усіх галузях нашого багатограного життя.

0. 3.

ІСТОРИЧНА ПРОМОВА ПРЕЗ. ТРУМЕНА

3 нагоди свята американської свободи дня 2-го жовтня, президент Трумен виступив в Нью-Йорку з великою промовою, в якій визначив завдання і цілі закордонної політики США.

На початку промови президент заявив, що США навіть в мирний час мусять мати сильну десантну і морську флоту та сухопутну армію, щоб зберегти законний мир в усіх частинах світу та щоб забезпечити США від можливості ворожої напасти. Потребу цих могутніх мілітарних сил з'ясував през. Трумен у чотирьох точках. США мусять мати такі великі сили, щоб:

1. змусити переможених противників виконати всі умови капітуляції; 2. як член ООН змусити народів мати забезпечити мир у світі; 3. дбати про безпеку західної пішкולי та 4. забезпечити загальну безпеку власній державі.

"Ці чотири мілітарні завдання" - заявив дослівно през. Трумен - "не є спрямовані на війну, ані на підойти, а тільки на мир".

Закордонну політику США з'ясував през. Трумен у 12-ти пунктах:

"1. Не плянуємо ніякого нападу на іншу, велику чи малу країну, не маємо ніяких планів, щоб вести до конфлікту з мирними прагненнями якої-небудь іншої нації.

2. Віримо в остаточну відбудову суверенних прав та самовизначення всіх народів що втратили суверенність в наслідок насильства.

3. Не погодимося ні на яку територіальну зміну в жодній країні світу, з якою живемо у приязні, без добровільної згоди заінтересованого народу.

4. Стоїмо за те, щоб всім народам, дозрілим мати власні уряди, дати можливість вибрати собі шляхом вільних виборів і без втручання

власну форму урядування. Це стосується Європи, Африки, як і Західної півкулі.

В співдіянні з нашими воєнними союзниками будемо помагати незалежним країнам шляхом їхніх власних вільних виборів створити добре настроєні демократичні уряди та будемо старатись збудувати світ, в якому не зможуть повстати нацизм, фашизм чи милітаризм.

Будемо надалі утримуватися від визнання уряду, накиненого зовнішньою-небудь народом чужою силою. У деяких випадках може виявитись неможливим запобігти насильному встановленню уряду, проте США не будуть таких урядів визнавати.

7. Стоїмо на тому, що моря, як і плава на граничних ріках та водних шляхах, що перепливають через більше, ніж одну країну, повинні бути відкриті для всіх націй.

8. Ми вважаємо, що всі держави, прийняті до сім"ї народів, повинні мати на однакових умовах доступ до світової торгівлі та до сировинних баз світу.

9. Віримо, що суверенні держави західної півкулі будуть співпрацювати, як добрі сусіди, при розв'язанні спільних проблем, без зовнішніх втручань.

10. Ми вважаємо, що господарська співпраця всіх великих і малих народів є неодмінна для поліпшення умов життя в усьому світі та для здійснення свободи від страху і злиднів.

11. Докладатимемо всіх зусиль, щоб у всіх миролюбних країнах світу вдержати свободу переконань і віри.

12. Ми повинні що для утримання миру між народами є доконечною організація Об'єднаних Народів, яка охоплює всі миролюбні нації, готові боронити мир, вразі потреби, акцією спільних сил".

В кінці своєї історичної промови заявив през. Трумен, що таємниця атомової бомби лишиться в США, хоч щодо неї будуть вестися в недалекому майбутньому міжнародні дискусії.

В И С Т У П Е Н О Л О Т О В А

Москва, 7-листопада.

В своїй промові до річниці Лютневої революції, яку св'яткувала Москва три дні, Молотов виголосив, що Америка повинна оголосити секрет атомової бомби і що СРСР повинен відіграти більшу роль в контролі над Японією.

Коментарі Молотова, що атомової бомба не може бути секретом і що Росія грала головну роль в перемозі над Японією показують, як і інші підтвердження совєтської політики, в якій помічаються невеликі натяки на компроміс в спірних пунктах між совєтами і іншими альянтами як на далекім сході, так і на заході Європи.

Преса альянтів припускала сумнів, чи не керував генералісімус Сталін Молотовим, хоча сам Сталін був таємниче відсутній на цьому важливому совєтському св'яті. Сподівалися, що Сталін буде промовляти напередодні св'ята, але дійшло інакше - різну роль має Молотов.

В добре поінформованих російських колах вважають, що за кордоном може скластись думка, ніби Сталін захворів. Але ж відомо, що 65-річний генералісімус є здоровий і повернувся з своєї другої відпустки на Чорне море.

Вимога Молотова, щоб таємниця атомової бомби була оголошена, цікава в першу чергу тим, що високий совєтський урядовець зробив публічно цю вимогу і тому вважають, що це питання повинне бути обговоренена зустрічі президента Трумана, британського прем'єра міністра Клемент Р. Аттлеє і канадійського прем'єра В.Л. Мекензі Кінга в понеділок.

"Нью-Йорк Геральд Трібун" пише, що висловлення Молотова щодо атомової бомби є дуже важливе "серед інших речей тим, що її надзвичайно руйнівна сила стурбувала також і Москву."

Сенатор Лістер Хілл висловив він в те, що мир буде забезпечений поділенням атомового секрету з Росією, алеж Совети повинні для цього "відчинити їхні двері і дозволити кореспондентам і представникам інших країн вільно звітувати, про внутрішній стан советської країни."

З А Я В А Н. Х Р У Щ О В А

Москва, 30 жовтня [А.Р]. Голова РНК України Нікіта Хрушов заявив, що німці залишили в Україні своїх агентів з метою відірвати Україну від Советського Союзу.

Він як секретар ЦК Комуністичної партії большевиків України, заявив, що ці агенти, це-"українсько-німецькі" націоналісти, які мають завдання перебудити саботаж за фронтом Червоної армії.

Хрушов запевнявав, що населення республіки "не пішло за їхньою пропагандою, спрямованою на відокремлення країни від ССР".

На заяву проголосив Хрушов у своєму звіті з нагоди закінчення першого року відбудови Української Республіки, одної з найбільш сагатих у ССР.

ЦЕНТРАЛЬНЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО

В Лондоні засновано Центральне Українське Бюро під головуванням П.Б.Мачука, яке має своїм завданням:

1.Кординувати допомогую акції українських комитетів і інституцій допомоги.

2.Від імени цих комитетів і інституцій допомоги і в межах їхньої компетенції опікуватися всіма українськими біженцями і евакуйованими.

3.Вступати в стосунки і співпрацювати з УНРРА, Союзною Контрольною комісією і всіма урядовими установами Союзних народів, які мають подібні завдання.

4.Допомагати українським громадянам в Канаді, Америці та інших союзних державах в розшукуванні сім'ї і рідних.

Бюро засновано на кошти і з ініціативи Українського Червоного Хреста в Канаді та Об'єднаного Українського Комітету допомоги в Америці.

ДОПОМОГА УКРАЇНЦЯМ

Як подає український часопис "Новий шлях", що виходить в Канаді, Комітет Українців Канади який об'єднує цілий ряд українських канадських організацій, провадить серед українців Канади збірку для "допомоги українським скитальцям" в Європі. В США працює в цьому напрямі Український Конгресовий Комітет Америки та Об'єднаний Українсько-Американський Комітет Допомоги що співпрацює, як і інші українські організації допомоги з американською централею допомоги Звітаріян Сервіс коміті.

ВИМОГИ ПОСЛА-УКРАЇНЦЯ

У секретарському парламенті Канади, як повідомляє український канадський часопис "Новий Влях", виступив з першою сесією промовою посол-українець Федір Залітний та домагався від канадійського уряду дозволу на емігрування до Канади населенню європейських країн, що потерпіло від війни, особливо з України.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ

В Гамбурзі, протягом останніх тижнів з околиць Сямока і Хирова, які мають відійти до Польщі, переселено до Галичини велику кількість українців. На їх місце поселено поляків із-за Бугу та з сиротами законаного. Переселення триває далі.

КІЛЬКА СПОГАДІВ ПРО "УКРАЇНУ".

Супоро гриміли пропелери. Розкидалися потворні бомби. Крив землі нової батьківщини бризкала до неба. Здиравілі наїзники вогнем і мечем змагалися за право володіти Україною. Безталанні земляки, звернувши свої погляди на Захід, благали у справедливих справедливості: волі і правди. Людський стогін з окраденої землі плів на крилах пісні славнозвісної хорової капелі - як благання, як протест голосу порубаної, постріляної, але завжди живої української гідності...

"Чорна рілля ізорана
І трупами засіяна..."

пам'ятає, як зараз: невелика хорова група - цвіт української землі - прибула до Львова битими і розпеченими війною українськими в'язнями. Ці люди прибули з новітньої зруйнованої Трої з відбитками пожарища, з слідами понелу та з запахом диму...

"Ой, горе тій чайці, чайці-небозі..."

На "Францісканській" у залі блідла тиша. І коли найтаємничіші франси пісні заховалися в тайниках збентеженого простору, я дивився на диригента. В його змученій душі - як ніколи - розціла всіма квітами світу віра в нашу справедливість, в нашу правду...

Я слухав окрилену нашу пісню зі зболілих людей болями свого народу серед гірських смерекових лісів бойківського села, що скорботно дивилося на Україну. Це було в літку 1944 року. На сході залахотіла заграва, дим стовпами підпирзав небо, а земля тріскала з розпучки. На імпрізованій сцені, в колі смерекових гілок, немов би в терновому вінку, на високому прямий з хударлягін обличчям чоловік козацькою піснею прашався з українською землею.

"Повій, вітре,
Ой, да вітерочок..."

Тужлива пісня клекотіла, немов би гірська гілка, то раптом, спідарок зі скель, ойгас до річки, звила, а вогні наповнили розлогі простори майже невідчутним зурлим непомом. А навколо гнулись смереки, віддаючи поклін своїм господарям - бойовикам, що лагодили вози в далеку дорогу на чужину...

З того часу багато відцвіло квіту та наростло солодких і гірких плодів на дереві життя. Живемо ми в холодних обіймах мачухи-чужини з сльозним і вічним прагненням до лона рідної Матері і тут нас знову співає пісня, — найзолотіша пташка з українського таємничого саду. Та щеки Аугсбурзького табору "Зоммер казерне" раптом загриміла нелепо знайомого нам хором під мистецьким керівництвом людини, що іще не брешить у козній стеблинці несходимої нашої Вітчизни. І ця пісня зі сльозами на очах скаржитьесь всьому світові:

"Ой, у лузі червона калина похилилася,
Чому наша слава Україна закурилася."

Але ця скарга раптом перетворюється в незламну віру в нашу правду, і пісня радісно вигукує:

"А ми твою червону калину підійємо,
А ми твою славу Україну-розвеселимо."

З найпалкішим почуттям ми зустрічаємо своїх славних земляків з хорової капели "Україна" і з замиранням сердець віддаємося пісні, що наповнює нас джерельною водою немирної нашої слави....

Б о г д а н.

Ф е й л е т о н

ХОЧУ БУТИ ПОЕТОМ

Хочу бути поетом не тому, щоб замінити прозу на поезію, як це міняють деякі доктори чи магістри сільфах на паскарство. Це була б свідомо недооцінка поезії.

Мене вабить поезія тому, що в нашому таборі кругом ворує поетичне життя. І коли вже нема такого поета, щоб оспівав наші будні, то відважні я, Охрім Кошарка, оголошую себе поетом і строчу вірші на різні теми не зважаючи ні на поетичні закони, ні на всякі там ямба. За два-три дні настрочу з кілограм-два, поїду по Аугсбургу записуватись до спілки письменників, а за одно вже й видам перший томик. Ось, треба десь дістати сала, бо, кажуть, видавець без сала не хоче друкувати.

Славних труднощів. За один вечір я нашкрябав їх з півкілограма. І ще які вірші! Ось послухайте:

Сидить Василь біля столу, і пісню співає,
Зінка йому дає зупи, а він їй дає:
— Бачо мені твоя зупа, коли нема чарки,
іди зараз до сусіди, й купи хоч пів квати.

Бо й справді, чоловік так напружується: позасідав, полизорював, садок до ладу приїхав. А біля господарства хіба мало роботи? І замість подяки зінка йому:

Цілий день сидиш мов камінь, і пісню співаєш;
Дав тобі зупи з м'ясом, а ти мене лаїш...

В цьому уривку я змальовую "сімейну ідилію". А от послухайте вірш торговельного походження:

Тільки в нас, є горілка, ніби квас:
І смачна, і міцна, і запахна, як гас.
Купуємо й продаємо,
Кому треба й так даємо.
Тільки в нас є горілка, ніби квас...

На любовні теми я ще не розписався, але з експромту один вір-
шак кошу пальнути:

О, ти, Оксано, чарівна,
Ляж і тебе довга коса!
За тебе я віддам усе,
Що є на світі не моє.

Тепер кожному відомий мій поетичний талант. Я певний, що моя
книжка буде розкуплена за один день. Я ж не дозволю собі дерти
кміру з читача. Гадав, що вистачить з мене узяти і по 20 марок
за книжечку. Якщо найдуться бабаччі, могу замінити й за оселедці,
сало, або півлітри перваку. Я ж свідомо українська людина, поет,
а не якийсь там паскар!

ОКРІМ КОШІСТЯ

З РЕДАКЦІЙНОГО КОШИКА

Купимо густий негід для логлі картоплі в борщі. З пропозицією
звертатись до п.п. харчового референта та зав. їдальнею.

X

Для таборової поліції нижче-перший курс лекцій під редакцією
шефа поліції п.т. - "Самогон і його користь для таборян". практич-
ний виклад: як розпізнавати мішність, смак і коли їжигати, - пере-
водить асистент Шура.

X

Щоб викоринити спекуляцію, фінансовий відділ табору рекомендує
купувати в п.когута гризубці по 5-марок а і п.Горбаня календарці
на 1946 рік - по 3-марки. Увесь дохід в їхню кишеню.

X

Відкриваю стаціонарну школу ПРОФЕРАНСИСТІВ підбираю грошови-
тих курсантів. Активні проферансисти будуть звільнені від інших
робіт.

Моряк сухопутних військ М.З.М.О.Н.Т.

X

Роблю безкоштовно масажі для тих, хто підняв стовпи і бльоці
"Є" на другому поверсі. про якість масажів можна довідатись в па-
цієнта п.пухнатенка.

Командант бльоку "Є" В. Д-ко.

X

проф. Д-ко організує жіночі екскурсії на Мінстер (найвища
дзгінниця в Європі), щоб довідатись, як падає сніг в Альпах.

Б-во й редакція: Е.Ульм, український табір. РЕДАГУЄ КОЛЄГІЯ.